

جعفر قادری عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس: امروزه مبادلات میان تهران و مسکو به عنوان دو عضو مهم پیمان‌های بین‌المللی یاد شده از طریق ارزهای ملی صورت می‌گیرد که موجب شده در عرصه صادرات شاهد تسهیلگری باشیم. طی دهه‌های گذشته دلار

در معادلات اقتصادی و تجاری حکمرانی کرده است، بر این اساس مشاهده می‌شود که ایالات متحده با استفاده از این ابزار، کشورها را تحت فشار اقتصادی قرار می‌دهد. بنابراین می‌توان ادغان کرد استفاده از ارزهای ملی در فعالیت‌های مشترک اقتصادی و بازاری گانی میان کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌تواند حکمرانی یاد شده را تحت الشعاع قرار دهد. در واقع ایران، روسیه و حتی چین که عضو این مجموعه‌های بین‌المللی هستند هم‌اکنون با تحریم‌های یکجانبه واشنگتن مقابله می‌کنند از این رو تسری یافتن استفاده از ارزهای ملی در همکاری مشترک با دیگر کشورها می‌تواند خنثی کننده تحریم‌ها نیز باشد. حذف دلار از فعالیت‌های تجاری سب کاهش تلاطم‌های اقتصادی ناشی از افزایش قیمت دلار می‌شود، به عبارتی صادرکنندگان و فعالان بخش خصوصی برای توسعه صادرات کالا‌های ایرانی نیاز به تسهیلگری دارند که حذف موانعی مانند استفاده از دلار می‌تواند بستر خوبی برای فعالیت بیشتر آنها به حساب بیاید.

امکان دلارزدایی از معاملات تجاری

اصغر سلیمی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس: خنثی‌سازی سیاست امریکایی-صهیونیستی به منظور منزوی کردن جمهوری اسلامی در مقابل کشورهای منطقه و دنیا نخستین دستاورد این اقدام مهم است. کشورهایی مانند روسیه و چین در این سازمان حضور دارند که تحت تحریم‌های یکجانبه ایالات

متحده قرار دارند، این مهم در حالی است که ایران نیز از جمله کشورهای تحت تحریم کاخ سفید است لذا همکاری چنین کشورهایی با یکدیگر در قالب سازمان شانگهای سیاست تحریمی امریکایی‌ها را از بین می‌برد. در واقع سیاستمداران کیف سفید تصور می‌کنند قدرت مطلق هستند در حالی که مثال شکل گرفته در این مجموعه اقتصادی و امنیتی موجب خواهد شد ژئومتی ایالات متحده در منطقه و حتی دنیا زیر سؤال برود. کشورها عضو این سازمان می‌توانند با تعامل چندجانبه به روند حذف دلار از معاملات تجاری سرعت ببخشند، به عبارتی اعضا می‌توانند با پول ملی به تجارت با یکدیگر بپردازند که این امر نیز به حکمرانی دلار در تجارت جهانی پایان می‌بخشد. نباید فراموش کرد متأسفانه به دلیل حضور و دخالت قدرت‌های بیگانه شاهد بروز تنش، ناامنی و حتی شکل‌گیری گروه‌های تروریستی و افراطی در منطقه هستیم، خاطر نشان کرد: بر اساس محروم‌های تشکیل سازمان همکاری‌های شانگ‌های، اعضا می‌توانند با مشارکت سازنده در حل‌وفصل مناقشات منطقه‌ای و همچنین مبارزه با تروریسم به هر طرف کردن این امر نیز کمک شایانی کنند تا شاهد صلح و ثبات پایدار در منطقه باشیم.

بی اثر شدن تحریم‌ها با حذف دلار

مهدی عسگری عضو کمیسیون صنایع و معادن در مجلس: دولت سیزدهم تلاش کرد تا در حوزه دیپلماسی خارجی رویکرد جدیدی را نسبت به دولت‌های سابق ایجاد کند که صرفاً روی برخی کشورهای غربی و اروپایی تمرکز کرده و موجب غفلتی در حوزه روابط دیپلماتیک

شده بود. کشورهای همسایه هر کدام یک ظرفیت فوق العاده برای ارتباط هستند، کشورها با توجه به نظم جدید شکل گرفته در دنیا به سمت برقراری و تقویت روابط دوجانبه و چند جانبه میل پیدا کرده‌اند. از این رو برای ما مینز اولویت دارد که در این فضای جدید و با توجه به محاصره اقتصادی و تحریمی که ناجوانمردانه در آن قرار گرفته‌ایم، از این گویبتر و بیشتر استفاده کرده و پیمان‌های دوجانبه و چندجانبه را در حوزه پولی، حذف دلار و ترانزیت افزایش دهیم که مزیت‌های اقتصادی حاصل از آن باعث بی‌اثر شدن تحریم‌ها می‌شود. سازمان توسعه تجارت فعال‌تر از قبل شده، باید این حال باید رازبانی‌های بازار گانی در سفارتخانه‌ها نیز تقویت و برنامه وزارت خارجه با اولویت اقتصادی تنظیم شود.

باید به سمت عبور از دلار برویم

جلال رشیدی کوچی عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای در مجلس: کشورهای عضو سازمان مذکور دارای ظرفیت‌های تجاری مهمی هستند که تعامل‌های دوجانبه و چند جانبه با آنها می‌تواند به توسعه صادرات کشورمان کمک شایانی کند. پیوستن ایران به سازمان همکاری

شانگ‌های یکی از اقدامات مثبت دولت سیزدهم است، این مهم تغییر نگرش کشورمان در عرصه دیپلماسی و سیاست خارجی را نشان می‌دهد. افزایش تبادلات اقتصادی با کشورهای عضو شانگ‌های می‌تواند آثار تحریم‌ها و محدودیت‌های یکجانبه ایالات متحده را کاهش دهد، در واقع غربی‌ها می‌خواهند با بهره‌گیری از ظرفیت برجام، حوزه تبادلات اقتصادی کشورمان را تحت تأثیر قرار دهند در حالی که ایران اسلامی نباید اجازه چنین امری را دهد. به عبارتی با بهره‌گیری از ظرفیت کشورهای عضو شانگ‌های می‌توان نیازهای کشور را تأمین کنیم و در مقابل تولیدات داخلی را به کشورهای هدف صادر کنیم. باید به سمت حذف دلار از تبادلات تجاری و اقتصادی حرکت کنیم، این مهم در حالی است که زمینه تحقق این امر در میان کشورهای عضو مجموعه شانگ‌های وجود دارد.

«جوان» الزامات کاهش وابستگی اقتصاد به دلار را بررسی می‌کند

دلار در گوشه رینگ!

مسیر کاهش اثرگذاری دلار در مبادلات اقتصادی که کشورهای زیادی در حال پیوستن به آن هستند سلطه امریکا بر اقتصاد جهانی را به حداقل ممکن خواهد رساند

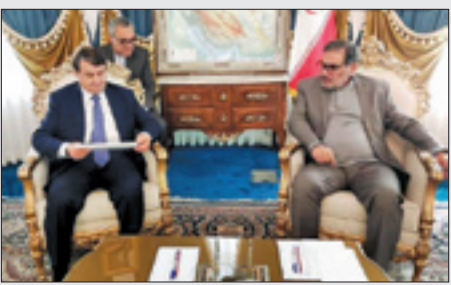
تورم وابسته به دلار است و این وضعیت زینبده کشور نیست و این از ضعف سیستم مالی کشور نشئت می‌گیرد.»

الزامات حذف دلار از اقتصاد

سعید مقیسه نایب رئیس سابق اتاق بازرگانی ایران و اسامات در براره یکسی از مشکلات اقتصاد کشورمان یعنی وابستگی به دلار، به «جوان» می‌گوید: «یکی از مشکلات اقتصاد ما

ما بتوانیم وابستگی اقتصادمان را به دلار کمتر کنیم به طور قطع در وضعیتی که تحت تحریم‌های شدید و ظالمانه قرار داریم به سمت رشد اقتصادی پیش خواهیم رفت، اما این موضوع الزاماتی دارد و وابسته به یک سری متغیرهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و حتی فرهنگی است.» وی بیان می‌کند: «چندین سال است که عملاً دلار را در سیستم ثبت سفارش حذف کردیم و محاسبات نیز بر مبنای ارزهای رایج دیگر انجام می‌گیرد. اما چرا همچنان تجار ما و جامعه ما وابستگی به دلار دارند؟ یک طرف موضوع سه فرهنگ اقتصادی جامعه با دلار باز می‌گردد به طوری که خیلی دنبال ارزهای دیگر نیستند و سالیان سال است که دلار نسبت به ارزهای دیگر جایگاه ویژه‌تری در میان مردم پیدا کرده است. از سوی دیگر نکته‌ای که بسیار مهم است این است که تبادلات بین‌المللی بر مبنای دلار انجام می‌گیرد، یکی از دلایل آن متأثر از نقشی است که دلار در اقتصاد دنیا ایفا می‌کند.» این فعال اقتصادی می‌افزاید: «با توجه به این موارد، واقعیت این است که حذف دلار کار بسیار سخت و پیچیده است و نیازمند برنامه‌ریزی قوی و تعاملات مثبت با کشورهای مورد هدف است تا خارج از ساختار سوئیفت بتوان تبادلات ارزی را با ارزهای محلی جایگزین کرد، ظاهراً کشورهایی که اخیراً تحت تحریم قرار گرفته‌اند از این مدل استفاده کرده‌اند و موفق بوده‌اند. ایران نیز توافقاتی با روسیه بر سر همین موضوع داشته است. اما نکته مهمی که می‌ماند بحث خرید و انتقال تکنولوژی از کشورهای

به‌عزم خود بر سر روسیه مانند تحریم و بستن تمام بانک‌ها... آورد. رانیز بر علیه ایران انجام دهد در حالی که روسیه بلافاصله پس از گذشت سه ماه و تغییرات در سیاست‌های پولی و مالی و حذف دلار نه تنها ضربه‌ای به اقتصادش وارد نشد، بلکه قدرت اقتصاد خود را به امریکایی‌ها نشان داد اما در ایران متأسفانه با وجود برخورداری از قدرت نفت، گاز و منابع عظیمی که نمود قدرت اقتصادی در جهان به حساب می‌آید و تولید ناخالص ملی، معادن و منابع خوب است، تفکر سیاستمداران پولی و مالی کشور غالباً به غرب وابسته است و از حذف دلار در اقتصاد هراس دارند، در حالی که

علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان در دیدار «یگور لوتین» دستیار ویژه رئیس‌جمهور روسیه، ضمن اظهار رضایت از ارتقاء سطح و حجم همکاری‌های اقتصادی میان دو کشور و تأکید بر اتخاذ راهکارهای ماینر برای شتاب دادن به اجرای پروژه‌های مشترک اقتصادی، از ابتکارات نهایی شده میان دو کشور در بخش مرادبات پولی و بانکی به منظور تأمین مالی پروژه‌های مشترک که به عنوان الگویی موثر در زمینه ناکام گذاردن تحریم‌های غیر قانونی غرب نام برد و خاطر نشان کرد: دبیر آغاز شده برای کاهش اثرگذاری دلار در مبادلات اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی که کشورهای زیادی در حال پیوستن به آن هستند سلطه غرب بر اقتصاد جهانی را به حداقل ممکن تقلیل خواهد داد

بهبود اقتصاد در گرو راهی از دام دلار

محمدمسعودنجفی قدسی کارشناس مسائل اقتصادی از «جوان» می‌گوید: «پس از جنگ جهانی دوم، اقتصاد اروپا و چین کشورهای درگیر استفاده کرد و نظاره گر این وضعیت بود، امریکا بود و اعلام کرد که دلار باید حاکمیت ایجاد کند، به همین ترتیب با پذیرش اروپا، دلار به‌ز تبادلات جهانی تبدیل شد. متأسفانه این مسئله به حربه‌ای برای امریکا تبدیل شد به طوری که با توجه به اینکه دلار را که به عنوان یک عامل تبادل بوده است، هر کشور که رگ حیاتی مبادله‌اش دلار بود را تحت فشار قرار داد.» نجفی قدسی بیان می‌کند:

«جابه‌جایی هر یک دلار در هر جای جهان باید تحت نظر سیستم امریکایی باشد و این گونه است کشورهایی که با امریکا مشکل دارند از جمله ایران، رگ حیاتشان در دلار آمریکا خواهد بود.» وی تصریح می‌کند: «امریکا خود یکی از بدهکارترین کشورهای دنیا است که بدهی آن تقریباً ۲۰ تریلیون دلار است و عمدتاً به چین، ژاپن و... بدهکار است. این بدهی وحشتناک، دلار را به یک ارز پوшالی تبدیل می‌کند که البته به دلیل قدرت نظامی و اقتصادی هنوز توانسته آن را حفظ کند.» نجفی قدسی ادامه می‌دهد: «با وجود اینکه اقتصاد امریکا یک اقتصاد بحران است، بهترین راهکار به منظور اینکه کشورها وی با اشاره به رفت و آمدهای متعدد و مستمر مسئولان اقتصادی و بانکی دو کشور تصریح کرد: علاوه بر راهکارهای قابل توجهی که در مسیر ارتقای همکاری‌های اقتصادی دو جانبه بر داشته شده، زمینه‌های مناسبی برای انعقاد قرار دادی اقتصادی چندجانبه و جلب مشارکت سایر کشورهای منطقه در پروژه‌های سودآور اقتصادی فراهم یا اوکراین، امریکا در صدد این بود که همان اقدامی که

همکارهای ترانزیتی میان ایران و روسیه را بخش مهمی از پروژه‌های مشترک دو کشور ذکر کرد و افزود: با تلاش و پیگیری مستمر مسئولان دو کشور، هر گونه مانع در مسیر تحقق اراده هریران دو کشور در زمینه اجرای سریع این پروژه راهبردی که نقش تعیین کننده‌ای در تغییر هندسه ترانزیت کالا در منطقه دارد، نداشته خواهد شد. یگور لوتین دستیار ویژه رئیس‌جمهور روسیه نیز در این دیدار با ارائه گزارشی از آخرین تحولات مربوط به مناسبات تجاری و بانکی و پروژه‌های مشترک اقتصادی، گفت: مسکو ضمن تأکید بر اجرای هر چه سریعتر طرح‌ها و پروژه‌های مشترک به ویژه در حوزه

شتاب باید دادن به سلطه دلار

موضوع حذف سلطه دلار از مبادلات اقتصادی برای ایران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در جریان ملاقات «یگور لوتین» دستیار ویژه «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهوری روسیه با در بیان علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان که ظهر روز یکشنبه در تهران صورت گرفت، شمخانی تأکید کرد «مسیر آغاز شده برای کاهش اثرگذاری دلار در مبادلات اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی که کشورهای زیادی در حال پیوستن به آن هستند سلطه غرب بر اقتصاد جهانی را به حداقل ممکن تقلیل خواهد داد.» البته در این دیدار روند اجرایی‌سازی توافقات دو کشور در حوزه‌های مختلف اقتصادی و بانکی، به ویژه سرعت دادن به آغاز عملیات اجرایی تکمیل دالان شمال- جنوب مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. در سفر دی‌ماه گذشته لوتین به ایران دو کشور توافق نمودند که بخش باقی‌مانده از دالان راهبردی شمال - جنوب که قطعه رشت - به استاراست با سرمایه‌گذاری مستقیم روسیه احداث شود. در بیان شمخانی در این دیدار با اظهار رضایت از ارتقای سطح و حجم همکاری‌های اقتصادی میان دو کشور بر اتخاذ راهکارهای ماینر برای شتاب دادن به اجرای پروژه‌های مشترک اقتصادی تأکید کرد. دبیر شورای عالی امنیت

ملی کشورمان از ابتکارات نهایی شده میان دو کشور در بخش مرادبات پولی و بانکی به منظور تأمین مالی پروژه‌های مشترک که به عنوان الگویی موثر در زمینه ناکام گذاردن تحریم‌های غیر قانونی غرب نام برد و خاطر نشان کرد: مسیر آغاز شده برای کاهش اثرگذاری دلار در مبادلات اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی که کشورهای زیادی در حال پیوستن به آن هستند سلطه غرب بر اقتصاد جهانی را به حداقل ممکن تقلیل خواهد داد. شمخانی، تکمیل کریدور شمال - جنوب و گسترش

ترانزیت، آماده سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی ایران شامل فولاد، نفت و پتروشیمی می‌باشد. وی با اشاره به رفت و آمدهای متعدد و مستمر مسئولان اقتصادی و بانکی دو کشور تصریح کرد: علاوه بر راهکارهای قابل توجهی که در مسیر ارتقای همکاری‌های اقتصادی دو جانبه بر داشته شده، زمینه‌های مناسبی برای انعقاد قرار دادی اقتصادی چندجانبه و جلب مشارکت سایر کشورهای منطقه در پروژه‌های سودآور اقتصادی فراهم شده است.

باید از کشورهای دیگر درس بگیرند و باید رشته ارتباط خود را با دلار قطع کنیم.» این کارشناس اقتصادی می‌گوید: «با وجود پیمان‌هایی که اخیراً با کشور چین منعقد شد و همچنین پیمان بریکس، اگر ایران وارد این پیمان‌ها شود، قدرت عظیمی از این پیمان‌ها می‌تواند ببرد و اگر بتواند با این پیمان‌ها خوب حرکت و دلار را حذف کند، اقتصاد ایران شکوفاتر می‌شود.» نجفی قدسی خاطر نشان می‌کند: «پس از جنگ روسیه و اوکراین، امریکا در صدد این بود که همان اقدامی که

تأکید مرکز پژوهش‌های مجلس بر انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه

تحریم‌ها خواهد بود. همچنین در هیچ یک از کشورهای مذکور در مقدمه این طرح، مقابله با سلطه دلار از طریق اقدامات تسلیی و ممنوعیت معامله دلار پیگیری نشده است و در عوض با رویکردهای ایجابی، جهانی کردن واحدهای پولی موجود یا جدید، ایجاد نظام‌های پرداخت و تسویه جدید و سامانه‌های پیام‌رسان مالی موازی پیگیری شده است. به طور خلاصه این طرح که در قالب ماده واحده و چهار بند ارائه شده است، ممنوعیت معامله دلار امریکارا پیگیری می‌کند. متأسفانه نویسندگان طرح ملاحظاتی مربوط به تفکیک بازار حواله‌های ارزی و بازار اسکناس ارزی را در این طرح رعایت نکرده‌اند، علاوه بر این یکی از واقعیات

موجود در نظام ارزی سهم اندک ارز دلار در معاملات تجاری (حواله‌های ارزی) در معاملات خرید ارز بابت ودات بسپار اندک است. البته اندک بودن سهم دلار در بازار حواله نافی سلط بودن این ارز در بازار نقد یا اسکناس نیست، اما سهم بازار اسکناس از کل معاملات ارزی کشور نیز به‌طور کلی ایران نیز خود از سلطه دلار منظرش شده و درصدد این است تا سهم دلار را در این کشور کاهش دهد. پیوستن ایران به سازمان همکاری

از جمله انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه موضوع ماده ۱۲ قانون برنامه ششم توسعه پیگیری و عملیاتی شود. در مقدمه این گزارش تأکید شده بود طرح «حذف دلار از معاملات بین‌المللی» با هدف تأمین استقلال اقتصادی و مقاوم شدن اقتصاد ملی کشور در مقابل دلار به عنوان ابزار سیاسی امریکا مطرح شده است. جهانی دلار امریکا بعد از کنفرانس برتون وودز و تبدیل شدن آن به ابزار سیاسی ایالات متحده امریکا برای تحت فشار قرار دادن مخالفان اشاره شده است و گفته شده که سایر کشورها اعم از اتحادیه اروپا و چین تلاش‌هایی برای خروج از سلطه دلار انجام داده‌اند. اگر چه این مقدمه به‌درستی به

از جمله انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه موضوع ماده ۱۲ قانون برنامه ششم توسعه پیگیری و عملیاتی شود. در مقدمه این گزارش تأکید شده بود طرح «حذف دلار از معاملات بین‌المللی» با هدف تأمین استقلال اقتصادی و مقاوم شدن اقتصاد ملی کشور در مقابل دلار به عنوان ابزار سیاسی امریکا مطرح شده است. جهانی دلار امریکا بعد از کنفرانس برتون وودز و تبدیل شدن آن به ابزار سیاسی ایالات متحده امریکا برای تحت فشار قرار دادن مخالفان اشاره شده است و گفته شده که سایر کشورها اعم از اتحادیه اروپا و چین تلاش‌هایی برای خروج از سلطه دلار انجام داده‌اند. اگر چه این مقدمه به‌درستی به